

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2022

for Dyreparken; Dyreparken Utvikling AS, Kristiansand
Dyrepark AS og Dyreparken Overnatting AS.

□

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer på basisnivå oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep ansvarlig næringsliv er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Det er den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, samfunn og miljø – såkalte aktsomhetsvurderinger (due diligence). Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper for bærekraftig forretningspraksis (vår code of conduct) dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

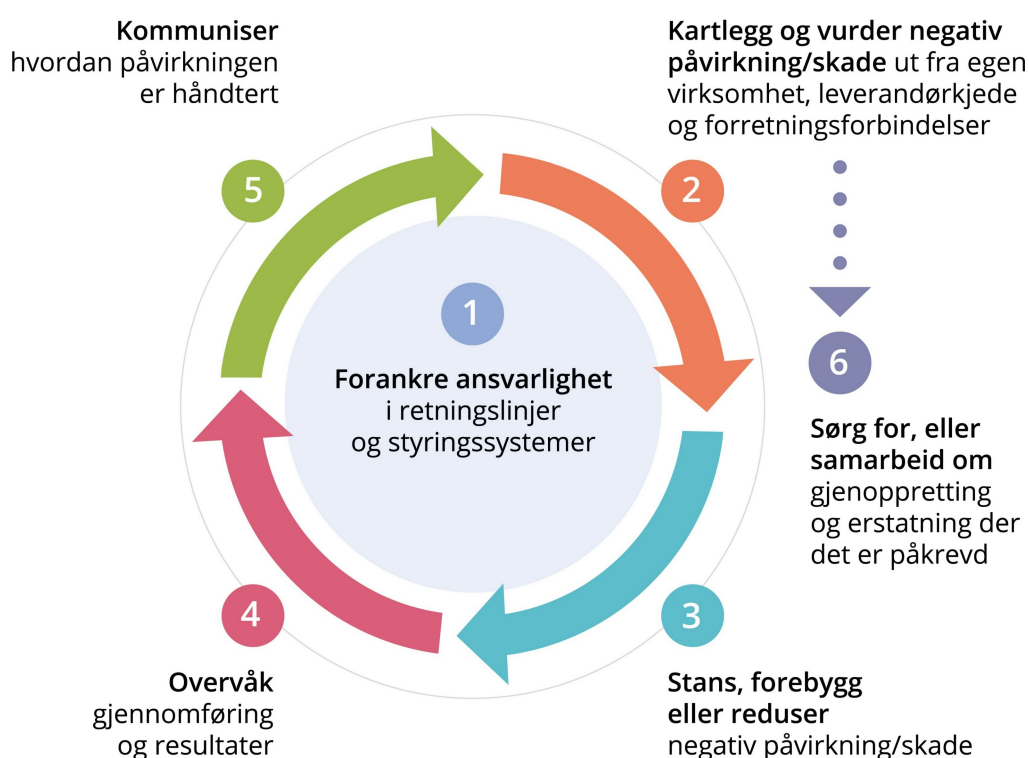
Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Dyreparken har i sin forretningsstrategi tatt et tydelig, bevisst og aktivt grep for bærekraftig utvikling. «Vi tar ansvar» er ett av seks strategiske veivalg i Dyreparkens overordnet strategi, og under dette ligger både bevaring av, formidling om og forskning innen truede dyrearter og samfunnsansvar for øvrig. Destinasjonen har valgt å legge ekstra arbeid i FNs bærekraftsmål nr. 15, Liv på land.

Som dyrepark har vi et stort fokus på bevaring av truede dyr, både i Dyreparken og i naturen, og vår rolle som dyrepark overfor ansatte, våre gjester og befolkningen generelt.

Dyreparken skal være en samfunnsansvarlig virksomhet med bærekraftige løsninger som skaper konkurransekraft, og hvor engasjementet skal bidra positivt til omdømmet. Som en viktig bedrift for nærmiljøet, har destinasjonen et særlig engasjement for barn og unge. Vårt mål er å være en destinasjon for alle, også for de som ikke har ressurser til å besøke oss.

Dyreparken ble i 2018 sertifisert til Likestilt arbeidsliv som virksomhet nr. 3 i Norge. Formålet er å stimulere til langsiktig og planmessig arbeid med likestilling og mangfold for ansatte i destinasjonen. Likestillingsredegjørelsen utarbeides årlig, og kan leses på våre nettsider.

Dyreparken sørger for å jobbe, drive og utvikle så bærekraftig som mulig, og vi er bevisste på vår rolle innenfor bransjer med høyt klimaavtrykk. Derfor arbeider vi aktivt for å oppnå mer miljøvennlig utvikling og produksjon av våre produkter og tjenester med mål om å fremme god kvalitet og lang levetid. Som medlem av Etisk Handel Norge forplikter vi oss til å arbeide mot mer rettferdige lønns- og arbeidsvilkår i vår leverandørkjede. Med jevnlig aktsomhetsvurderinger skaffer vi oss bedre innsikt, kunnskap og oversikt over risikoknyttet utfordringer vi måtte stå overfor hos oss og våre samarbeidspartnere. Dette strategiske arbeidet opprettholder en sunn og motiverende holdning mellom alle parter, og bidrar til at sosial bærekraft settes høyt på agendaen.

I 2022 etablerte Dyreparken et eget bærekraftsteam på tvers av ulike avdelinger med mål om å øke innsikt, kunnskap og engasjement innen miljø og samfunnsansvar. Bærekraftsteamet har samarbeidet om denne rapporten og kravene medlemskapet stiller.

Kristiansand Dyrepark har vært medlem av Etisk Handel Norge siden 2008, og fra 2022 er vårt mål at hele Destinasjon Dyreparken skal være medlem (basisnivå). Årets rapport omhandler derfor hele destinasjonen.

All informasjon som er tilgjengelig for offentligheten publiseres på våre hjemmesider.

" Samfunnsansvar og bærekraftige tiltak er ett av Dyreparkens seks strategiske veivalg, og settes derfor høyt på dagsorden i vår daglige drift. "

Per Arnstein Aamot
Administrerende direktør

Styrets signatur

Redegjørelse signert av styret

Kardemomme by 31.03.2023

Gunnar Grosvold
Styrets leder

Kent Anders Johan Eslander
Styremedlem

Camilla A. C. Tepfers
Styremedlem

Arne-Kristian Dalen
Styremedlem

Karin Oddrun Flo
Styremedlem

Per Arnstein Aamot
Adm. direktør

Kardemomme by
17.02.2023

Nøkkelinformasjon om bedriften og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om bedriften

Navn på bedriften

Dyreparken; Dyreparken Utvikling AS, Kristiansand Dyrepark AS og Dyreparken Overnatting AS.

Adresse hovedkontor

4609 Kardemomme by

Viktigste merker, produkter og tjenester

Dyreparken, Badelandet, Kaptein Sabeltann, Sirkus Jesper, Kardemomme by, Hakkebakkeskogen, KuToppen, Estragon, Dyrepasserne, Julius, Abra Havn, Juliuskogen, Dyreparken Safaricamp og Dyreparken Hotell. Vi tilbyr opplevelser, overnatting, bespisning, kurs og konferanser, eventer, undervisning, forskning og bevaring av truede dyrearter. Utover dette tilbyr vi suvenirer til våre gjester og via vår nettbutikk.

Beskrivelse av bedriftens struktur

Kristiansand Dyrepark er et AS under Dyreparken Utvikling AS, og som eies av Braganza AB ved Per Braathen.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

563 668

Antall ansatte

250

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering

Ingen vesentlige endringer siden forrige rapportering med hensyn til antall ansatte; Dyreparken er en sesongbedrift med stor variasjon mellom antall ansatte i høy- og lavsesong. Vi har 250 ansatte på helårsbasis i tillegg til ca. 1.100 skuespillere og øvrige sesongansatte.

Tidligere år har Dyreparken rapportert på vegne av Kristiansand Dyrepark AS. Fra år 2022 rapporteres det på vegne av hele konsernet.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Christine Berhus, kommunikasjonsrådgiver

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

christine@dyreparken.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av bedriftens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Innkjøpsmodellen til Dyreparken er kompleks. Med det menes det at det er stor variasjon i forhold til varesortiment, type leverandør og produksjonsland tilpasset de ulike avdelingene og behovene i destinasjonen. Stor andel av innkjøp på mat og drikke er fra lokale leverandører.

Utover dette designer og produserer vi en rekke ulike produkter, i et bredt spekter av materialer og bruker mange forskjellige produksjonsmetoder. Vi produserer og importerer varer fra Europa, men også Asia med hovedfokus på Kina, India og Sri Lanka. Vårt mål er å utvikle og produsere flere av våre produkter i Europa, fortrinnsvis i Norge.

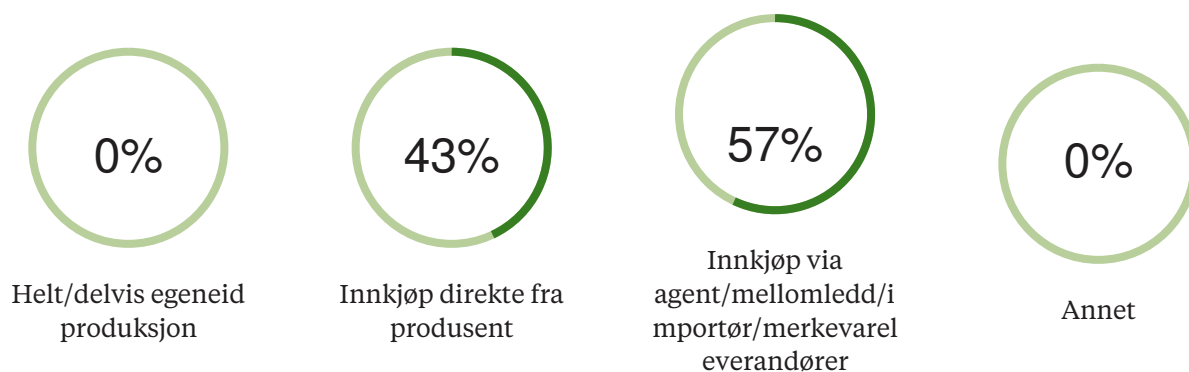
Antall leverandører som bedriften har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

850

Kommentar til antall leverandører

Dyreparken har mange ulike type leverandører. Vi har som mål å redusere antall leverandører for å oppnå bedre kontroll og effektivisere våre innkjøpsprosesser. Vi har flere gode og langvarige relasjoner med mange av våre samarbeidspartnere, noe som gir oss trygghet til god kvalitet og respekt for våre etiske retningslinjer og kjerneverdier.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Dyreparken gjør innkjøp både direkte fra produsent, via agent og andre mellomledd og grossister. Der hvor det er mulig, prioriterer vi å arbeide direkte med produsenter. I slike samarbeid får vi verdifull innsikt i deres overordnede drift, etiske holdninger, relasjoner overfor deres ansatte og interne policyer m.m. Denne type samarbeid gir oss også mulighet til å kommunisere våre verdier og etiske prinsipper direkte og sammen med kjernen.

Det er likevel ikke alltid like oversiktlig, og vi arbeider målbevisst for å produsere og levere i henhold til våre strategiske verdier. Som nevnt over, setter vi i verk tiltak som skal gi oss bedre oversikt og innsikt når det gjelder leverandørene våre. Disse tiltakene har vi hatt fokus på over en lengre periode, og spesielt i senere tid.

Vi arbeider med å redusere antall leverandører slik at vi kan samordne flere produkter hos samme leverandør der dette er mulig. Dette er et større fokusområde for inneværende år. I rapporteringsåret har Dyreparken hatt transaksjoner med 850 ulike leverandører. Vi har i rapporten tatt utgangspunkt i de 150 største leverandørene eller de leverandørene vi mener har størst risiko med hensyn til sosial- og miljøaspekter.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Kina :	19
India :	2
Sri Lanka :	1
Tyrkia :	1
Norge :	30
Finland :	2
Sverige :	2
Storbritannia :	1

Som Norges største turistdestinasjon har vi behov for mange ulike varer og tjenester gjennom året, og vi benytter både norske og utenlandske leverandører. Vi prioriterer bærekraftige produkter, tjenester og leverandører så langt det lar seg gjøre, og vi stiller krav til signering av vår CoC (Code of Conduct) overfor avtalefestet samarbeidspartnere.

Største delen av våre suvenirer produseres i Asia.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som bedriften har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på.

Antall arbeidere

Antall produsenter dette er basert på

Kommentar til antall arbeidere

Antall arbeidere er ikke kartlagt i rapporteringsåret.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Bomull	Sørøst-Asia
Polyester og andre syntetiske materialer	Sørøst-Asia
Ulike typer plast	Sørøst-Asia
Metall	Sørøst-Asia
Trevirke	Norge
Mat	Norge
Drikke	Globalt Norge
Emballasje	Finland

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Nei

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Produksjon i Norge fremfor Østen.

Mål :

Vi hadde som mål i 2022 å produsere vår første utgave av en type plastleke i Norge. Dette er en del av en større strategisk satsing hvor formålet er å oppnå mindre klimaavtrykk på blant annet suvenirer. De positive fordelene her er mange; produksjon på grønn energi fremfor kullkraft, kraftig reduksjon av klimautslipp ved kortere transport, økt kvalitet på leken som også øker forventet levetid. Leken kan resirkuleres da den granuleres og materialet kan gjenvinnes til ny leke.

Status :

Både produksjon og salg av leken vil starte 1. januar 2023.

2

Fjerne plasthengere.

Mål :

Vi hadde som mål i 2022 å utarbeide en plan på hvordan vi skal fjerne engangshengere i plast som medfølger våre suvenirprodukter, og erstatte med et mer miljøvennlig alternativ. Målet er å fremskaffe hengere som kan gjenbrukes over en lang periode og på tvers av avdelinger i Dyreparken.

Status :

En slik løsning vil gi noe logistikkutfordringer i forhold til klargjøring av våre butikker til hovedsesongen. Likevel anser vi denne ulempen som mindre, og derfor mulig å løse når vi ser på miljøgevinsten vi oppnår ved unødig bruk av plast. Prosjektet er utsatt til 2023 med plan om implementering i 2024. Prosjektet må ses i sammenheng med ny intern strategi for alle butikker.

3

Bekledning som kan vokse med barna.

Vi har som mål å utvikle en serie innen klær og /eller kostymer av god kvalitet som kan vokse med barna.

Mål :

Målet er å designe bekledning som øker levetiden hos bruker mer enn nåværende utvalg. Serien vil fremstå med gode og bærekraftige løsninger som er tilpasset på en fleksibel bruksmåte, spesielt med fokus på søm og snøringer som vil gjøre plaggene romsligere og lengre. Vi har som mål at serien skal ha lengre brukstid hos hver enkelt kjøper, og at kvaliteten skal gjenspeile den bruksperioden.

Status :

Målet har inntil nå vært utfordrende å realisere, men er fremdeles et mål vi har for kommende periode.

4

Mål : Ta i bruk Etisk Handel Norge sitt verktøykasse for aktsomhetsvurderinger for hele Destinasjon Dyreparken.

Status : Under arbeid/pågår.

5

Utvikle rutiner for mer bærekraftig logistikk.

Mål : Vårt mål er å redusere unødig bruk av emballasje, papp og plast, og utarbeide mer miljøvennlige pakkelsninger tilpasset våre produkter. Vi har også som mål å utnytte lastekapasitet samt prioritere samkjøring/samlasting så langt det lar seg gjøre for alle våre vareleveranser.

Status : Dyreparken har utarbeidet en rutine for ovennevnte. Rutinen er kommunisert i de respektive avdelinger og etter behov.

6

Klimascore på våre souvenirprodukter.

Mål : Vårt mål er å skaffe innsikt om klimaavtrykket til våre souvenirprodukter. Deretter er hensikten å tilpasse produktet ved eventuelle negative miljøresultater, og oppnå en miljøgevinst ved positive avtrykk. En slik oversikt vil gi oss muligheter til å optimalisere og tilpasse produksjoner og produkter enda mer miljøvennlig.

Status : Prosjektet er i en analysefase for 2023.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Mål for kommende år

Dyreparken, gjennom Bærekraftsteamet, har som hovedformål å arbeide med sertifiseringer og miljømedlemskap, formidle bevaring av truede dyrearter, øke andel kortreist varer og tjenester og iverksette flere tiltak for å redusere miljøskadelig forbruk og generelt matsvinn. Sist, men ikke minst, har teamet som mål å øke kunnskap og engasjement for vår bærekraftsarbeid i Dyreparken. Aktsomhetsvurderinger blir et viktig og jevnlig arbeid for teamet.

2

Dyreparken arbeider for at minst 50% av våre råvarer innen mat og drikke skal anskaffes fra lokale leverandører.

3

Dyreparken har som mål å benytte mer miljøvennlig emballasje enn det vi har i dag.

4

Våre leverandører skal prioritere å transportere varer med elektriske kjøretøy så langt det lar seg gjøre.

5

Optimalisere sorteringen av restavfall.

6

Øke andel håndklær produsert i økologisk bomull med 100%.

7

Flytte deler av suvenirproduksjonen fra Asia til Norge.

8

Øke andel mykdyr som produseres i resirkulerte materiale med 25%. Serien produseres under label "Dyrbart".

9

Produsere minimum ett nytt produkt hvor klimaavtrykket fremkommer.

10

Etablere en panteordning for defekt plastleke som er produsert i Norge. Gjenvunnet materiale vil benyttes til ny produksjon.

11

Øke andel plastleker med 2-4 nye produkter med Norge som produksjonsland.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer* og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy* for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

1.A.2 Hva sier bedriften offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, miljø og klima?

Dyreparken arbeider strategisk med våre forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, miljø og klima, og flere av våre tiltak er tilgjengelige på våre nettsider. Som dyrepark har vi et ekstra fokus på bevaring og formidling av truede dyr. Vårt mål er å skape engasjement og inspirasjon til dyr og natur i håp om at mange vil ta ekstra godt vare på vårt biologisk mangfold også for fremtiden. Bevaringsarbeid, formidling og forskning er noen av de viktigste arbeidsoppgavene vi har som dyrepark.

Gjennom blant annet sertifiseringen Likestilt arbeidsliv og medlemskapet i Etisk Handel Norge, forplikter vi oss til å utføre jevnlig aktsomhetsvurderinger med årlige redegjørelser for å fremme menneske- og arbeidstakerrettigheter, utvikling og miljø sammen med våre ansatte og samarbeidspartnere. Våre årlige rapporter og redegjørelser kan leses på vår nettside; [dyreparken.no/destinasjondyreparken](https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken).

Dyreparken formidler vår rolle som dyrepark i flere ulike kanaler både inne i parkene og utenfor. Dette foregår i form av dyrepresentasjoner, skjermer, skilt, bannere, magasin, våre nettsider, TV-produksjoner, SoMe-produksjoner, ansatte i møte med gjester, forretningspresentasjoner, foredrag, årlige samlinger for samarbeidspartnere, media/PR, skole- og barnehagebesøk, digitale møter- og undervisningsplattformer for å nevne noen.

Her kan du lese mer om våre tiltak:

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/>

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/bevaring-av-dyr/>

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/samfunnsansvar/>

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/kortreist-mat/>

<https://www.dyreparken.no/mara-naboisho/>

<https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Dyreparken etablerte høsten 2022 et tverrfaglig team, såkalt Bærekraftsteamet. Teamet har som hovedformål å arbeide med sertifiseringer og miljømedlemskap, formidle bevaring av truede dyrearter, øke andel kortreist varer og tjenester og iverksette tiltak for å redusere miljøskadelig forbruk og generelt matsvinn. Sist, men ikke minst, har teamet som mål å øke kunnskap og engasjement for vår bærekraftsarbeid i Dyreparken.

Teamets arbeidsoppgaver er å organisere og strukturere Dyreparkens bærekraftsarbeid, i dette tilfellet forankring, utarbeidelse av styrende dokumenter og utføring av jevnlig aktsomhetsvurderinger.

Dyreparkens policy for egen virksomhet er blitt utviklet av Bærekraftsteamet, og deretter blitt forankret i styret og ledelsen. Arbeidet er også kommunisert internt i Dyreparken med henvisning til vår policy. Dokumentet er også offentlig tilgjengelig på vår nettside, [dyreparken.no/destinasjondyreparken](https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken).

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i bedriften, og hvorfor?

Dyreparken etablerte høsten 2022 et tverrfaglig team, såkalt Bærekraftsteamet. Teamet har som hovedformål å arbeide med sertifiseringer og miljømedlemskap, formidle bevaring av truede dyrearter, øke andel kortreist varer og tjenester og tiltak for å redusere miljøskadelig forbruk og generelt matsvinn. Sist, men ikke minst, har teamet som mål å øke kunnskap og engasjement for vår bærekraftsarbeid i Dyreparken.

Teamets arbeidsoppgaver er å organisere og strukturere Dyreparkens bærekraftsarbeid, i dette tilfellet forankring, utarbeidelse av styrende dokumenter og utføring av jevnlig aktsomhetsvurderinger. Teamet består av fagpersoner fra ulike avdelinger som blant annet arbeider tett med både innkjøp og leverandører, og faller derfor naturlig at deres oppgaver er knyttet til aktsomhetsvurderingsarbeidet.

Avdelingene som representerer Bærekraftsteamet er marked, kommersiell, dyr, bygg og anlegg, mat, overnatting og HR.

For øvrig er Dyreparken organisert med et styre, en ledergruppe og utvidet ledergruppe. Dyreparken har administrerende direktør med ansvar for Dyreparkens drift og ledelse, deretter markeds- og kommunikasjonsdirektør med ansvar for blant annet overordnet bærekraftsarbeid, leder for dyreavdeling Fag med overordnet ansvar for bevaring av dyrearter og til slutt Bærekraftsteamet med teamleder som har ansvar for det daglige driftsarbeidet innen bærekraft.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse, arbeidsoppgaver og incentivordninger?

Dyreparkens egne Bærekraftsteam er ansvarlige for å utføre aktsomhetsvurderinger. Ansvar og arbeidsoppgavene er kommunisert som en del av fast agenda ved møter for teamet, og følges dermed opp jevnlig. Det vil også bli konkretisert i teamets arbeidsverktøy (Asana) hvor også de ulike ansvarsoppgavene blir delegert. Arbeidet vil også forankres og kommuniseres i ledergruppen. Øvrige ansatte informeres løpende via våre interne nettsider, fellesmøter og kursing/undervisning.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Ved etablering av Bærekraftsteamet ble det satt stor vekt på faglig kompetanse og interesse ved utvelgelse av deltakere. Ved behov for påfyll av kompetanse utover dette, vil vi benytte oss av mulighet til kursing, webinarer og/eller sparring med andre næringslivsbedrifter.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Dyreparkens overordnet strategi er tydelig på våre forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn og miljø, og Bærekraftsteamet har deretter utarbeidet en strategi og handlingsplan basert på denne. Både overordnet strategi og Bærekraftsteamets egen strategi og handlingsplan er forankret internt.

Et av Dyreparkens strategiske veivalg er "Vi jobber med kontinuerlig utvikling":

Vi jobber med kontinuerlig utvikling av Destinasjon Dyreparken og våre ansatte. Vi skaper unike opplevelser for våre gjester og er en unik arbeidsplass for våre medarbeidere. Vår arbeidskultur er preget av gjensidig respekt og tillitt, vi våger å gå nye veier og vi lærer av våre feil og suksesser. Vår visjon er at ansatte skal si at de er stolte av å jobbe i Dyreparken, blir møtt med respekt og blir utfordret til å utvikle meg videre.

Produksjon av suvenirer i utlandet

Vår produktutviklingstrategi er basert på ansvarlighet, ærlighet og transparens. Dette er også uttrykt i vår Code of Conduct. Vi benytter sertifiseringsordninger der det er mulig, for å sikre en ansvarlig produksjon og trygghet for at arbeidernes rettigheter blir ivarettatt. Vi benytter agent til å forta inspeksjoner og følge opp våre leverandører. Ved mistanke om brudd på våre retningslinjer, har vi fokus på dialog med produsenten slik at de kan få mulighet til å gjenopprette eventuell skade.

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

På vegne av Dyreparken har Bærekraftsteamet ansvaret for daglig drift og oppfølging av våre tiltak, sertifiseringer og medlemskap innen miljø, samfunnsansvar og tilhørende lovverk. Ledergruppe og styre har interesse og engasjement for arbeidet som allerede ligger forankret her, og informeres jevnlig om arbeidet og satsingen til Bærekraftsteamet av teamleder og/eller direktører i ledergruppen, avhengig av tematikken. Både strategier og planer godkjennes av styre og ledergruppe, og kommuniseres også overfor øvrige ansatte. Markeds- og kommunikasjonsdirektør har overordnet ansvar for Bærekraftsteamet og dette fokusområdet for hele Dyreparken, og er en naturlig del av ledergruppen i bedriften.

Engasjement og interesse for Bærekraftsteamets arbeid hos både ledergruppe og styre, gjør at teamet hele tiden arbeider dynamisk og målrettet.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

Dyreparken har som fast agenda eller talepunkt i møter og presentasjoner som tydeliggjør viktigheten av ansvarlighet og bærekraft, da spesielt i møter med leverandører og samarbeidspartnere. Det er også viktig for Dyreparken å formidle dette i møte med barnehager, skoleklasser, organisasjoner, konkurrenter og øvrige gjester eller tilhørere både i og utenfor Parken.

Før avtaleinngåelse med potensielle leverandører har vi definert flere kriterier som vi forutsetter er eller kan oppfylles innen avtalen er signert. Eksempler på kriterier er blant annet miljøprofil og -hensyn, samfunnsansvar, Code of Conduct, sertifiseringer, åpenhet og transparens. Så langt det er mulig, vil Dyreparken arbeide for å prioritere norske leverandører og kortreiste råvarer.

Produksjon av suvenirer i utlandet

Anerkjente og seriøse sertifiseringer er høyt prioritert i utvelgelsen av nye leverandører. Gjennom dialog med leverandøren kartlegger vi deres holdninger og systemer for å ivareta arbeidere, samt andre viktig aspekter basert på vår Code of Conduct. Dersom leverandør ikke har disse viktige verdiene tilstrekkelig eller at deres holdning til endring ikke er til stede, vil vi søke andre leverandører. Ikke-sertifiserte leverandører kan benyttes, men skal oppfylle en rekke krav til minimumskriterier som er spesifisert i vår Code of Conduct. Ved behov benyttes agent for kontroll av produsenter.

Alle leverandører er pliktet til å signere vår Code of Conduct.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Dyreparken etablerte høsten 2022 et tverrfaglig team, såkalt Bærekraftsteamet. Teamet har som hovedformål å arbeide med sertifiseringer og miljømedlemskap, formidle bevaring av truede dyrearter, øke andel kortreiste varer og tjenester og utføre tiltak for å redusere miljøskadelig forbruk og generelt matsvinn. Sist, men ikke minst, har teamet som mål å øke kunnskap og engasjement for vår bærekraftsarbeid i Dyreparken.

Teamets arbeidsoppgaver er å organisere og strukturere Dyreparkens bærekraftsarbeid, i dette tilfellet forankring, utarbeidelse av styrende dokumenter og utføring av jevnlig aktsomhetsvurderinger. Teamet består av fagpersoner fra ulike avdelinger som blant annet arbeider tett med både innkjøp og leverandører, og faller derfor naturlig at deres oppgaver er knyttet til aktsomhetsvurderingsarbeidet.

Resultatet av Bærekraftsteamet vil vi først se innneværende år.

Dyreparken opplever generelt at våre leverandører arbeider for og etterlever våre og deres bærekraftige verdier både med hensyn til miljø, samfunnsansvar og økonomi. Vi opplever også at slikt samarbeid motiverer og inspirerer alle parter til å ha fokus på nettopp disse viktige områdene og faktorene.

Dyreparken har, frem til år 2021, rapportert årlig til Etisk Handel Norge basert på vår kommersielle avdeling som er ansvarlige for all produksjon av suvenirer. I 2022 startet vi arbeidet med aktsomhetsvurderinger for hele destinasjonen. Våre leverandører og samarbeidspartnere som er informert om dette, har alle vist positive holdninger til endringen vår.

Produksjon av suvenirer i utlandet

Fjoråret ble igjen et "annerledesår"; krig i Ukraina, høye energipriser, høy inflasjon, utfordrende kronatiltak generelt og etterhvert et nytt og større koronautbrudd i Kina.

I fjor gjennomførte Dyreparken to fabrikkbesøk i India. Besøket gav oss god innsikt i utfordringene våre produsenter dessverre står overfor, som kanselleringer av betydelig store ordre grunnet krig, ekstreme energipriser og generell usikkerhet i både Europa og USA. Tilgangen til råvarer er også en stor utfordring eller mangelvare.

Dyreparken har som mål å produsere mer bærekraftige produkter, og har iverksatt noen tiltak for å etterleve dette. Men i flere tilfeller er det også for oss utfordrende å finne produsenter som tilbyr og samtidig har tilgang til gode, bærekraftige råvarer og materialer. Et eksempel er materialer som kan erstatte syntetiske tekstiler og jomfruplast. Vår opplevelse av resirkulert plast er at dette ikke er stabilt nok til å foreta eller bestå nødvendige tester i forhold til krav for matvaresikkerhet.

Basert på ovennevnte, flyttet vi i fjor deler av vår produksjon fra Asia og til Europa. Vi har eller skal iverksette produksjoner i både Tyrkia og Norge fremfor andre land i Asia.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning eller skade på mennesker, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens prioriterte risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
Høyt forbruk av naturressurser.	Miljø Vann Materialbruk	Kina India
Utslipp av mikroplast i havet. Alle syntetiske tekstiler og materialer basert på olje (plast) slipper ut mikroplast ved vask eller i bruk.	Miljø Vann	Norge
Utslipp ved transport. Gjelder all type transport til og fra Dyreparken.	Miljø Utslipp	Globalt
Overdreven bruk av overtid i leverandørleddet, unngå press på arbeiderene.	Arbeidstid	Kina India
Mangel på fagforening, arbeider representant	Fagorganisering og kollektive forhandlinger	Kina
Høyt energibruk. Vi har andel energikilder som ikke er fornybare.	Miljø Energi	Norge
Redusere matsvinn på alle spisesteder inkl. hotellene.	Miljø Utslipp Avfall	Norge
Redusere mikroplast i engangsemballasje.	Miljø Utslipp Avfall	Norge

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

Dyreparken gjør innkjøp både direkte fra produsent, via agent og andre mellomledd og grossister. Der hvor det er mulig, prioriterer vi å arbeide direkte med produsenter. I slike samarbeid får vi verdifull innsikt i deres overordnede drift, etiske holdninger, relasjoner overfor deres ansatte og interne policyer m.m. Denne type samarbeid gir oss også mulighet til å kommunisere våre verdier og etiske prinsipper direkte og sammen med kjernen.

Det er likevel ikke alltid like oversiktlig, og vi arbeider målbevisst for å produsere og levere i henhold til våre strategiske verdier. Som nevnt over, setter vi i verk tiltak som skal gi oss bedre oversikt og innsikt når det gjelder leverandørene våre. Disse tiltakene har vi hatt fokus på over en lengre periode, og spesielt i senere tid.

Vi arbeider med å redusere antall leverandører slik at vi kan samordne flere produkter hos samme leverandør der dette er mulig. Dette er et større fokusområde for inneværende år. I rapporteringsåret har Dyreparken hatt transaksjoner med 850 ulike leverandører. Vi har i rapporten tatt utgangspunkt i de 150 største leverandørene eller de leverandørene vi mener har størst risiko med hensyn til sosial- og miljøaspekter.

Dyreparkens Bærekraftsteam har gjennomført workshop hvor vi kartla og identifiserte ulike potensielle risikoområder basert på flere ansattes faglige kunnskaper og erfaringer. Teamet vurderte flere innspill fra ulike avdelinger som HR, innkjøp, PU (produktutvikling), dyr, vedlikehold, overnatting, marked, F&B (Food & Beverage) og ledergruppen. Bærekraftsteamet skaffet seg deretter innsikt i de ulike potensielle risikoområdene. Kartleggingen og prioriteringen ble utført i fellesskap og basert på innsikten vi hadde fremskaffet. Møter og samtaler med kollegaer, faglig kunnskap og erfaringer ble vektlagt i innhenting av denne informasjonen. Deretter analyserte og vurderte teamet alle innslag, og benyttet EHN- risikokartlegging som verktøy i prosessen. Her ble alle risikoområdene vurdert i fellesskap, og plassert i ulike kategorier gradert med ulike risikonivåer.

Teamet har prioritert de områdene vi mener er viktigst å fokusere på inneværende periode. Risikokartleggingen gav oss indikasjoner på at Bærekraftsteamet bør prioritere å redusere matsvinn, energiforbruk og utslipp av transport i første omgang. Teamet vil se på muligheter for tiltak inneværende år for å redusere dette forbruket. Øvrige faktorer som er vurdert i kartleggingen, men som ikke kommer øverst mht risiko, vil også optimaliseres med ulike tiltak.

Bærekraftsteamet har jevnlig møter ild året hvor blant annet aktsomhetsvurderinger blir vurdert, gjennomført og fulgt opp. Teamet skal ha årlig workshop med hovedfokus på aktsomhetsvurderinger i sin helhet. Samlingen vil også ha fokus på leverandører som tidligere ikke er vurdert, slik at målet blir å vurdere alle leverandører på sikt. Tidsaspekteret for dette er definert i egen handlingsplan.

Øvrige avdelinger enn nevnt over ble ikke vurdert i denne omgang da vi anser disse som noe mindre utsatt for risiko knyttet til leverandører.

Dyreparken ønsker å gjøre oppmerksom på at Bærekraftsteamet har, utover ovennevnte punkter, også andre viktige fokusområder og tiltak i arbeid.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

Matsvinn er en utfordring i Dyreparken, og primært på et av våre hoteller. På Dyreparken Hotell er buffet et svært populært tilbud med sunne og varierte retter å velge mellom. Dessverre er blir en for stor andel av maten på tallerken til gjest avfall. Flere tiltak er allerede satt i verk, blant annet mindre tallerken til servering. Dette tiltaket har gitt delvis positive resultater, men er ikke et tilfredsstillende resultat. Bærekraftsteamet vil se på flere muligheter og tiltak for å redusere matavfall inneværende år.

Slik mengde matavfall utgjør en negativ påvirkning for alle parter og miljøet. Avfallet opptar plass, og kan fremme risiko for lukt og potensielt skadedyr i området.

Vi har ikke identifisert annen påvirkning eller skade i rapporteringsåret.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø

Prioritert negativ påvirkning/skade	Høyt forbruk av naturressurser.
Overordnet mål :	Redusere klimaavtrykk; redusere negativ påvirkning på naturressurser.
Status :	Vi benytter økologisk bomull der det er mulig. Dette bidrar til mindre bruk av vann, og gir ingen utslipp av kjemikalier gjennom produksjonsløpet. Økologisk bomull er sporbar gjennom trygge sertifiseringsordninger (Fairtrade og GOTS). Klimaavtrykket til Fairtrade-bomull er fem ganger lavere enn konvensjonell bomull (kilde: Fairtradenorge.no).
Mål i rapporteringsåret :	Øke andelen bærekraftige produkter.

Utførte tiltak og begrunnelse :

I 2022 er hele vår kolleksjon av bomullsklær produsert i økologisk dyrket bomull som nå er blitt vår nye standard. Vi samarbeider med Fairtrade Norge og GOTS for sertifisering av økologisk bomull. I 2022 har vi lansert flere produkter i økologisk bomull, eks. handlenett og bakesett.

Vi har også lansert en serie mykdyr utviklet med større omsorg for naturen, hvor vi kun bruker resirkulerte materialer. Vi har også produsert en serie t-skjorter i Europa fremfor Asia.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Dyreparkens mål er å opprettholde hele kolleksjonen av bomullsklær i økologisk dyrket bomull, som vår nye standard. Vi arbeider for å øke andelen resirkulerte mykdyr med 25% for inneværende år.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Utslipp av mikroplast i havet. Alle syntetiske tekstiler og materialer basert på olje (plast) slipper ut mikroplast ved vask eller i bruk.
Overordnet mål :	Redusere utslipp av mikroplast fra vårt sortiment.
Status :	Det er utfordrende å finne gode alternativ naturlige materialer til mykdyr, kostymer og andre produkter av syntetiske materialer.
Mål i rapporteringsåret :	Redusere antall produkter utviklet i syntetiske materialer.

Utførte tiltak og begrunnelse :

Vi har besluttet å stoppe produksjonen av syntetisk fleece utviklet av resirkulerte flasker, for å redusere utslipp av mikroplast.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vi opprettholder vår beslutning om å ikke produsere klær eller tekstiler resirkulerte flasker. Vårt mål er å finne miljøvennlige tekstiler som erstatter dette.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Utslipp ved transport. Gjelder all type transport til og fra Dyreparken.
Overordnet mål :	Redusere CO2 utslipp ved all type transport til og fra Dyreparken.
Status :	Vi har iverksatt flere tiltak innen logistikk på vegne av hele Dyreparken. Vi utnytter lastekapasiteten maksimalt ved å redusere antall innvendige kartonger i hovedkartong, redusere forbruk av plastemballasje samt prioritere samkjøring/-lasting så langt det lar seg gjøre for alle våre vareleveranser.
Mål i rapporteringsåret :	Å samkjøre all last som er mulig å få til samt å utnytte lastekapasiteten til maksimalt.

Utførte tiltak og begrunnelse :

Gjennom dialog med våre leverandører og samarbeidspartnere har vi iverksatt tiltak;

Vi har etablert ny pakke- og fraktrutine overfor våre produsenter og samarbeidspartnere. Vi utnytter lastekapasiteten maksimalt ved å redusere antall innvendige kartonger i hovedkartong, reduserer forbruk av plastemballasje samt prioriterer samkjøring/-lasting så langt det lar seg gjøre for alle våre vareleveranser.

Vi opplever at mange leverandører tilpasser seg våre nye rutiner og krav.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vårt mål er å påse at våre logistikkrutiner overholdes til enhver tid gjennom tettere dialog med produsentene.

Vi har som mål å erstatte plastposer som benyttes til pakking med poser produsert av resirkulert plast.

Ca. 20% av plastproduksjonen flyttes fra Asia til Norge. Vi hadde som mål i 2022 å produsere vår første utgave av en type plastleke i Norge. Dette er en del av en større strategisk satsing hvor formålet er å oppnå mindre klimaavtrykk på blant annet suvenirer. De positive fordelene her er mange; produksjon på grønn energi fremfor kullkraft, kraftig reduksjon av klimautslipp ved kortere transport, økt kvalitet på leken som også øker forventet levetid.

Leken kan resirkuleres da den granuleres og materialet kan gjenvinnes til ny leke.

Våre leverandører skal prioritere å transportere varer med elektriske kjøretøy der hvor det er mulig.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Overdreven bruk av overtid i leverandørleddet, unngå press på arbeiderene.
Overordnet mål :	Sikre gode og forutsigbare arbeidsforhold hos våre leverandører.
Status :	Har ikke avdekket overdreven bruk av overtid eller andre negative arbeidsforhold.
Mål i rapporteringsåret :	Gi en god produksjonsplan, tydelig informasjon og tilstrekkelig produksjonstid i forbindelse med utvikling av prøver og produksjon for øvrig.

Utførte tiltak og begrunnelse :

Aktsomhet i forbindelse med utvikling og produksjon av vareprøver.

Gjennom god og jevnlig dialog med våre leverandører, planlegger vi produksjoner ut ifra realistiske tidsperspektiver. Vi anerkjenner at forutsigbarhet er en faktor som bidrar til en positiv relasjon i vårt samarbeid.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vårt mål er å ta i bruk EHNs verktøy for risikoanalyse, og gjennomføre en slik analyse hos 50% av våre utenlandske produsenter og/eller leverandører.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Mangel på fagforening, arbeider representant
Overordnet mål :	Alle leverandører og produsenter av våre suvenirer skal arbeide innenfor våre verdier og retningslinjer.
Status :	Vi er ikke kjent med at det er blitt brukt ulovlig overtidssarbeid eller at det har vært utøvd negativt press på arbeiderene.
Mål i rapporteringsåret :	Ordnete arbeidsforhold hos alle våre leverandører og produsenter av suvenirer som er i tråd med våre verdier og retningslinjer.

Utførte tiltak og begrunnelse :

I 2022 oppdaterte vi vår Code of Conduct. Alle våre leverandører og produsenter har signert denne. I vår CoC stiller vi tydelige krav til blant annet hvilke arbeidsrettigheter ansatte skal ha.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Dyreparken ønsker å foreta flere fabrikkbesøk i 2023 for å opprette en enda tettere dialog og oppfølging hos våre leverandører, spesielt mht arbeidsforhold, ansattes rettigheter o.l.. Vi vurderer også å ta i bruk Quizzer hos enkelte leverandører i Kina. Quizzer er en metode som bevisstgjør arbeidere om sine rettigheter. Denne metoden er spesielt egnet i land som Kina hvor det ikke er lov med fagforeninger.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Høyt energibruk. Vi har andel energikilder som ikke er fornybare.
Overordnet mål :	Redusere forbruk av energi med 6 % i 2023. Øke antall fornybar energikilder inneværende år. Mål om egenprodusert "grønn energi, så har vi kun våre leverandører av solceller og solfangeres estimer for 2023. Dette er opp mot 300.000 kWt for 2023, og vil øke opp mot 420.000 i 2024 grunnet installasjonstidspunktet i 2023.
Status :	Dyreparken har ingen fornybar energikilder i rapporteringsåret, men flere tiltak for å redusere energiforbruket er iverksatt i rapporteringsåret.
Mål i rapporteringsåret :	Dyreparken hadde som mål i 2022 å redusere vårt energiforbruk ved å installere flere varmepumper, påse at nybygg skal ha energieffektiviserende eller fornybare energikilder, etablere sonestyrte ventilasjonsanlegg i hotellbygg, stenge av bygg eller rom som er energikrevende og ikke benyttes samt etablere energimålere koblet til EOS-sytem. I Dyreparkens utviklingsprosjekter skal det settes krav til at fremtidige bygg skal ha fornybare energikilder, helt eller delvis.

Utførte tiltak og begrunnelse :

Alle mål for 2022 ble innfridd som nevnt over i rapporteringsåret.

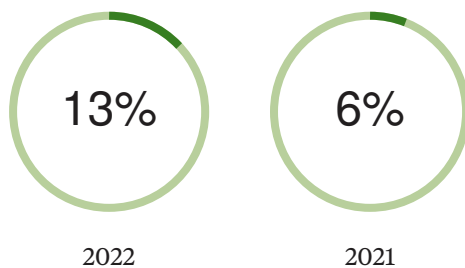
Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Dyreparken har som mål for inneværende år å:

- installere ca. 400m2 solfangere på tak i Badelandet for oppvarming av innendørsbasseng. Beregnet sesongproduksjon på ca. 186 000kWh.
- installere solceller på inntil fem bygg med en beregnet årsproduksjon på ca. 217 000kWh.
- installere ny luft/vann varmepumpe til oppvarming av nytt bygg, såkalt Terrariet.
- oppgradering av sentral driftskontroll (SD-anlegg) i overnattingskonseptet Sjørøverlandsbyen Abra Havn.
- fortsette utbygging av vårt EOS-system for kartlegging og oppfølging av energiforbruk.
- installere SD-anlegg i flere bygg med betydelig energiforbruk for å bedre oppfølging og styring av bl.a. temperaturer samt driftsmoduser.
- innkjøp av nye biler skal være batteridrevet.

Indikator

Redusert energiforbruk

Prioritert negativ påvirkning/skade	Redusere matsvinn på alle spisesteder inkl. hotellene.
Overordnet mål :	Redusere matsvinn.
Status :	Det er ansatt ressurser på vegne av Dyreparken og Dyreparken Hotell som skal følge opp alle spisesteder gjennom sesongen for 2023.
Mål i rapporteringsåret :	Stort fokus på å redusere matavfall med ulike tiltak iverksatt. Det ble utarbeidet en plan på hvilke tiltak som skal iverksettes for kommende år.

Utførte tiltak og begrunnelse :

Stort fokus på å redusere matavfall med ulike tiltak iverksatt med blant annet mindre tallerkner for servering. Det ble utarbeidet en plan på hvilke tiltak som skal iverksettes for kommende år, basert på erfaringer og kunnskaper gjort rapporteringsåret.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Det er ansatt dedikert ressurs som skal jevnlig føre matsvinn og samtidig arbeide med forbedringstiltak for å redusere matavfall. Dette tiltaket vil omfatte spesielt Dyreparken og to av våre overnattingskonsepter, Dyreparken Hotell og Sjørøverlandsbyen Abra Havn.

Hotellene vil anskaffe egnet måleutstyr for å kunne registrere avfall daglig.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Redusere mikroplast i engangsemballasje.
Overordnet mål :	Redusere mikroplast i engangsemballasje.
Status :	Vi er i dialog med ulike leverandører innen emballasje for å skaffe bedre innsikt og kunnskap i hvilke miljøvennlige alternativer som passer vårt behov best. Dette arbeidet pågår nå.
Mål i rapporteringsåret :	Redusere forbruk av emballasje, spesielt plast. Utnytte papp og/eller papir som gjenbruk i andre avdelinger som eks. butikk.

Utførte tiltak og begrunnelse :

Fokuset på å redusere emballasje gav delvis positive resultater uten at vi kan vise til noen tall. Motivasjonen og engasjementet for å redusere forbruket internt er definitivt til stede. Ansatte utnyttet spesielt pappkartonger til gjenbruk i både butikk- og dyreavdeling.

Mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Vårt mål for inneværende år er å inngå avtale med en ny leverandør av miljøvennlig emballasje. Fortsette å redusere forbruk av emballasje generelt, og spesielt plast. Benytte emballasje som papp og/eller papir som kan sorteres deretter. Utnytte pappemballasje som gjenbruk til andre avdelinger.

Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Elektroniske produkter

I 2022 inngikk Dyreparken avtale med Revac AS som er blant de største bedriftene innen behandling av EE-avfall (elektriske og elektroniske apparater/produkter) i Europa.

I 2022 leverte Parken 347 enheter til Revac hvor 90 enheter ble gjenbrukt og 257 enheter ble utvunnet til deler eller som råvaremateriell. Alle produktene gjennomgår i første omgang en sikkerhetskontroll og blir kvalitetsvurdert ved innlevering. Deretter er formålet gjensalg av produktene i sin helhet, gjenbruk av komponenter eller destruering av produktene med formål om å produsere nye råvarematerieller.

Panteflasker

Dyreparken sorterer alle panteflasker i destinasjonen, og all panteinntekt går uavkortet til hjerteprosjektet vårt kalt Mara Naboisho.

Sortering av avfall

Dyreparken har stort fokus på sortering av avfall. Sorteringsgraden har økt fra 37% i 2012 og frem til en sorteringsgrad på over 70% for 2021. Dyreparken har som mål å forbedre sorteringsmulighetene ytterligere ved å se på nye tiltak for kommende periode. Hovedmålet er å redusere avfall, primært matavfall.

Økologisk og kortreist meny

Hele destinasjonen har stort fokus på innkjøp av lokal og økologisk mat, og prioriterer innkjøp fra lokale produsenter så langt det er mulig. Dyreparkens mål er at minimum 50% av råvarene kjøpes lokalt.

Dyreparken benytter MSC-merket fisk som garanterer at produktet kommer fra bærekraftig jordbruk.

Dyreparken har som mål å redusere forbruket av storfe, og erstatte dette med mer klimavennlige alternativer.

Miljøvennlige rengjøringsprodukter

Dyreparken har innført doseringssystemer for å redusere bruken av kjemikalier. Dyreparken Overnatting AS har innført strengere innkjøpsrutiner med mer miljøtilpasset utvalg av rengjøringsprodukter. Foreløpig er 84 % av alle kjemikalske produkter som benyttes på hotellene miljøvennlige, og det jobbes ytterligere tiltak for å øke andelen.

El-biler

Dyreparken har 10 elektriske biler i drift av totalt 20 kjøretøy i destinasjonen. Ansatte har tilgang til sykler i hele destinasjonen ved logistikkbehov.

Palmeolje

For å stanse og forebygge ødeleggelser av regnskogen unngår Dyreparken kjøp av produkter som inneholder palmeolje så langt det er mulig. Ved å kreve palmeoljefrie eller bruk av bærekraftig palmeolje i våre produkter, vil det gi redusert avskoging, bedre rettighetene til lokalbefolkningen, øke livsmangfoldet til truede dyrearter og bremse klimaendringene.

Du kan lese mer om våre tiltak i vår årsrapport på <https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

3.B.2 Reduksjon av klimagasutslipp

Transport

Vi utnytter lastekapasitet maksimalt ved å redusere antall innvendige kartonger i hovedkartong, redusere forbruk av plastemballasje samt prioritere samkjøring/-lasting så langt det lar seg gjøre for alle våre vareleveranser.

Vi har som mål å erstatte plastposer som benyttes til pakking med poser produsert av resirkulert plast.

Ca. 20% av plastproduksjonen flyttes fra Asia til Norge. Vi har som mål i 2023 å produsere vår første utgave av en type plastleke i Norge. Dette er en del av en større strategisk satsing hvor formålet er å oppnå mindre klimaavtrykk på blant annet suvenirer. De positive fordelene her er mange; produksjon på grønn energi fremfor kullkraft, kraftig reduksjon av klimautslipp ved kortere transport, økt kvalitet på leken som også øker forventet levetid. Leken kan resirkuleres da den granuleres og materialet kan gjenvinnes til ny leke.

El-biler

Dyreparken har 10 elektriske biler i drift av totalt 20 kjøretøy i destinasjonen. Ansatte har tilgang til sykler i hele destinasjonen ved logistikkbehov.

Varelevering

Våre leverandører skal prioritere elektrisk kjøretøy ved varelevering der hvor det er mulig.

Emballasje

Vårt mål for inneværende år er å inngå avtale med en ny leverandør av miljøvennlig emballasje. Fortsette å redusere forbruk av emballasje generelt, og spesielt plast. Benytte emballasje som papp og/eller papir som kan sorteres deretter. Utnytte pappemballasje som gjenbruk til andre avdelinger.

Kortreist mat

Dyreparken arbeider for at minst 50% av våre råvarer innen mat og drikke skal anskaffes fra lokale leverandører. Vi arbeider for å finne miljøvennlige alternativer til rødt kjøtt i samarbeid med lokal leverandør.

Energi

Dyreparken hadde som mål i 2022 å redusere vårt energiforbruk ved å installere flere varmepumper, påse at nybygg skal ha energieffektiverende eller fornybare energikilder, etablere sonestyrt ventilasjonsanlegg i hotellbygg, stenge av bygg eller rom som er energikrevende og ikke benyttes samt etablere energimålere koblet til EOS-sytem.

I Dyreparkens utviklingsprosjekter skal det settes krav til at fremtidige bygg skal ha fornybare energikilder, helt eller delvis.

Dyreparken har som mål for inneværende år å:

- installere ca. 400m2 solfangere på tak i Badelandet for oppvarming av innendørsbasseng. Beregnet sesongproduksjon på ca. 186 000kWt.
- installere solceller på inntil fem bygg med en beregnet årsproduksjon på ca. 217 000kWt.
- installere ny luft/vann varmepumpe til oppvarming av nytt bygg, såkalt Terrariet.
- oppgradering av sentral driftskontroll (SD-anlegg) i overnattingskonseptet Sjørøverlandsbyen Abra Havn.
- fortsette utbygging av vårt EOS-system for kartlegging og oppfølging av energiforbruk.
- installere SD-anlegg i flere bygg med betydelig energiforbruk for å bedre oppfølging og styring av bl.a. temperaturer samt driftsmoduser.
- innkjøp av nye biler skal være batteridrevet.

Du kan lese mer om våre tiltak i vår årsrapport på <https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

Dyreparken er sertifisert Miljøfyrtårn. Denne rapporten kan du lese på miljofyrtarn.no

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Dyreparken arbeider aktivt for å opprettholde god og jevnlig dialog med våre leverandører. Vi er en bedrift som styres i stor grad av ulike sesonger, noe som kan gjøre at innkjøpsprosesser kan være utfordrende. Derfor er tidlig og god planlegging viktig, og, i samarbeid med våre leverandører, har vi arbeidet for optimalisere denne prosessen. Det betyr at vi starter innkjøpsarbeidet tidligere enn normalt i de fleste tilfeller. Dette tiltaket frigjør produksjonsrelaterte faktorer som tid og kapasitet, priser, kvalitet og sosiale forhold for arbeiderne. God produksjonsplan, tydelig informasjon og tilstrekkelig produksjonstid i forbindelse med utvikling av prøver og produksjon for øvrig skal prioriteres, og vi anerkjenner at forutsigbarhet er en faktor som bidrar til en positiv relasjon i vårt samarbeid.

Dyreparken har satt i verk ulike tiltak i våre innkjøpsprosesser. Årshjulet for innkjøp av suvenir er endret til fordel for våre leverandører. Endringene gir blant annet et tidligere forhandlingsvindu som igjen gir en bedre og tydeligere bestilling. Dette fremmer også en lengre produksjonstid enn tidligere, noe som har gitt positive resultater for begge parter så langt.

Likevel erkjenner vi at våre innkjøpsrutiner ikke alltid oppnår de målene vi har satt, og uheldige hendelser kan forekomme som virker negativt inn i prosessen. Da er dialog med leverandør viktig, og vi tilpasser oss så langt det er mulig slik at vi opprettholder våre verdier og retningslinjer i innkjøpsprosessen.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

SERTIFISERINGER

Likestilt arbeidsliv

Dyreparken ble i 2018 sertifisert til Likestilt arbeidsliv som virksomhet nr. 3 i Norge. Formålet er å stimulere til langsiktig og planmessig arbeid med likestilling og mangfold for ansatte i destinasjonen. Vi henviser til separat Likestillingsredegjørelse for ytterligere informasjon.

Miljøfyrtårn

Miljøfyrtårn er et miljøledelsessystem for offentlige og private virksomheter som ønsker å dokumentere sin miljøinnsats. Ordningen har til hensikt å heve miljøprestasjon i små og mellomstore bedrifter og offentlige virksomheter. Dyreparken er sertifisert Miljøfyrtårnbedrift. Ordningen krever systematisk arbeid med miljøtiltak i hverdagen gjennom miljøvennlig drift og godt arbeidsmiljø, som blant annet kildesortering, mer miljøvennlig transport, reduksjon av vannforbruk, økt fokus på sunn mat, redusert bruk av papir, økt bruk av biologiske innsatsfaktorer og enøk-tiltak.

Blått flagg

Formålet med sertifiseringen er å bidra til å fremme bærekraftig utvikling for blant annet strender. Det stilles strenge krav til både miljøledelse, vannkvalitet, sikkerhet og service, miljøopplæring og informasjon. Stranda i Badelandet er blitt tildelt Blått Flaggsertifiseringen årlig siden 2018.

Sølv Debio

Ekorn-Jensens bakeri er et økologisk bakeri som har siden 2015 vært gull Debio sertifisert. I 2022 ble bakeriet tildelt sølv sertifisering grunnet endringer hos leverandør, og målet for kommende år er å motta sertifiseringen i gull. Sølvmerket betyr at minst 50% av serveringen er økologisk mot at gullmerket betyr at minst 90% er økologisk.

MEDLEMSKAP

Internasjonale medlemskap

Dyreparken er godkjent som medlem av de internasjonale dyreparkorganisasjonene EAZA (European Association of Zoos and Aquaria) og WAZA (World Association of Zoos and Aquariums) samt SDF (Svenska Djurparkföreningen), som jobber for bevaring og formidling av truede dyrearter både i dyreparker og i naturen, og forskningsprosjekter i ulike størrelsesordener. Gjennom medlemskapet forpliktet det til å følge organisasjonens etiske retningslinjer for drift og dyrehold.

Dyreparken har i dag 24 dyrearter som er med i bevaringsprogrammer til EAZA. Formålet er bevaring av sjeldne og truede dyrearter som en genbank for fremtiden, samt å bevisstgjøre gjester på dyrenes situasjon i naturen.

Programmene opprettholder en sunn bestand som en reserve, og dersom det er nødvendig for artens overlevelse kan dyr fra dyreparker settes ut i naturen. For noen dyr kan dyreparker være siste redning.

Ikke alle dyreparker kvalifiserer seg til å bli medlem, og det settes svært høye krav til standard i dyreparkene for medlemskapet, blant annet god dyrevelferd, etiske retningslinjer, informasjon om dyrene og bevaringsprosjekter.

Initiativ for Etisk Handel

Utvikling og import av suvenirer skjer i henhold til EHN (Etisk Handel Norge) for å fremme menneske- og arbeidstakerrettigheter, utvikling og miljø sammen med våre samarbeidspartnere. Dette gjelder spesielt i forhold til våre leverandører i Asia og Afrika hvor Dyreparken har egne Code of Conduct avtaler.

Dyreparken har som mål at hele Destinasjon Dyreparken skal bli godkjent medlem av EHN for basisnivå innen 2023.

Klimapartnere Agder

Dyreparken har siden 2010 vært medlem av Klimapartnere Agder. Medlemsbedrifter skal, sammen med organisasjonen, bidra til at regionen står best mulig rustet til å redusere sine klimautslipp og møte morgendagens krav til lavutslippssamfunnet. Samarbeidet skal sikre at arbeidet gir en grønnere samfunns- og næringsutvikling. Dyreparkens klimaregnskap er tilgjengelig på deres nettsider.

Grønnvaskingsplakaten

Dyreparken signerte Grønnvaskingsplakaten høsten 2020. Plakaten er en veileder og rettesnor for virksomheter som vil unngå grønnvasking, misledende markedsføring, og bidra positivt til at det grønne skiftet skjer raskere. Plakaten er inspirert av bloggernes «Sunn fornuft» og pressens «Vær varsom» plakater. Bak plakaten står Skift Næringslivets klimaledere, Miljøstiftelsen Zero, WWF Verdens naturfond, Framtiden i våre hender og Forbrukertilynet.

Grønt Punkt Norge

Dyreparken er medlem av Grønt Punkt Norge. Medlemskapet sikrer at emballasjen som blir samlet inn gjenvinnes til nye produkter.

Dyreparken samarbeider også med Fairtrade Norge og Regnskogfondet i innkjøpsprosesser.

Du kan lese mer om våre tiltak i vår årsrapport på <https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>
Dyreparken er sertifisert Miljøfyrtårn. Denne rapporten kan du lese på miljofyrtarn.no

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

Alle våre leverandører har akseptert vår Code of Conduct.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte

aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Dyreparken ønsker å foreta flere fabrikkbesøk i 2023 for å opprette enda tettere dialog og oppfølging hos våre leverandører, spesielt mht arbeidsforhold, ansattes rettigheter o.l.. Vi vurderer også å ta i bruk Quizzer hos enkelte leverandører i Kina. Quizzer er en metode som bevisstgjør arbeidere om sine rettigheter. Denne metoden er spesielt egnet i land som Kina hvor det ikke er lov med fagforeninger.

Dyreparken ble i 2018 sertifisert til Likestilt arbeidsliv som virksomhet nr. 3 i Norge. Formålet er å stimulere til langsiktig og planmessig arbeid med likestilling og mangfold for ansatte i destinasjonen. Vi henviser til separat Likestillingsredegjørelse for ytterligere informasjon.

Alle våre leverandører har signert vår Code of Conduct som setter tydelige krav til blant annet arbeidernes rettigheter.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Dyreparken har i sin forretningsstrategi tatt et tydelig, bevisst og aktivt grep for bærekraftig utvikling. Her er to av våre seks strategiske veivalg som ivaretar dette:

1. Vi jobber med kontinuerlig utvikling

Vi jobber med kontinuerlig utvikling av Dyreparken og våre ansatte. Vi skaper unike opplevelser for våre gjester og er en unik arbeidsplass for våre medarbeidere. Vår arbeidskultur er preget av gjensidig respekt og tillit, vi våger å gå nye veier og vi lærer av våre feil og suksesser. Vi har alltid fokus på gjesteverdi og verdiskapende aktiviteter.

2. Vi tar ansvar

Vi tar ansvar for bevaring av truede dyrearter, et likere samfunn og et grønnere fotavtrykk. Vårt hovedengasjement ligger i formidling om, og bevaring av truede dyrearter. Dette gjelder de dyrene vi har i Dyreparken, men også i naturen hvor dyrene har sin opprinnelse. Vi jobber aktivt for et likestilt og inkluderende arbeidsliv. Vi vil være en destinasjon for alle, også for de som ikke har resurser til å besøke oss. Vi sørger for å jobbe, drive og utvikle så bærekraftig som mulig.

Dyreparken har hatt stor fokus på utvikling, kompetanseheving og opplæring av ansatte og leverandører, da spesielt med fokus på interne løft i første omgang. Vi har iverksatt flere tiltak, og her er et utvalg:

Dyreparken etablerte høsten 2022 et tverrfaglig team, såkalt Bærekraftsteamet. Teamet har som hovedformål å arbeide med sertifiseringer og miljømedlemskap, formidle bevaring av truede dyrearter, øke andel kortreiste varer og tjenester og utføre tiltak for å redusere miljøskadelig forbruk og generelt matsvinn. Sist, men ikke minst, har teamet som mål å øke kunnskap og engasjement for vår bærekraftsarbeid i Dyreparken.

Bærekraftsteamet har deltatt på flere webinar, workshops og møter internt og eksternt for å øke kompetanse innen primært aktsomhetsvurderinger.

Teamets arbeidsoppgaver er å organisere og strukturere Dyreparkens bærekraftsarbeid, i dette tilfellet forankring, utarbeidelse av styrende dokumenter og utføring av jevnlig aktsomhetsvurderinger. Teamet består av fagpersoner fra ulike avdelinger som blant annet arbeider tett med både innkjøp og leverandører, og faller derfor naturlig at deres oppgaver er knyttet til aktsomhetsvurderingsarbeidet.

I samarbeid med to større aktører på Sørlandet har Dyreparken hatt jevnlig møter med mål om å utveksle erfaringer og kompetanse på tvers av hverandre. Hovedfokus har vært innen bærekraftsarbeidet som gjøres hos partene. Utbyttet har vært positivt og nyttig for alle.

Kunnskap og engasjement innen bevaring av truede dyr og vår rolle som dyrepark formidles for ansatte i Dyreparken gjennom den såkalte Bevaringsskolen. Dette er et tiltak for å øke kunnskap og engasjement hos ansatte. Undervisningen har også fokus på Bærekraftsteamet sine arbeidsoppgaver, som blant annet aktsomhetsvurderinger. Frem til høsten 2022 har over 100 ansatte gjennomført skolen. Innen år 2023 vil skolen bli obligatorisk for alle faste- og prosjektansatte i Dyreparken.

Dyreparken fokus på kompetanseheving og opplæring også overfor våre leverandører og samarbeidspartnere.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Vi er ikke kjent med korrupsjon hos oss, våre leverandører eller samarbeidspartnere.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, samfunn og miljø

Vi viser til all ovennevnte informasjon vedrørende dette. Ytterligere informasjon kan leses på våre nettsider:

<https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/>

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/bevaring-av-dyr/>

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/samfunnsansvar/>

<https://www.dyreparken.no/baerekraft/kortreist-mat/>

<https://www.dyreparken.no/mara-naboisho/>

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåkning av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv hvem som har ansvar for å overvåke effekten av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis

Dyreparken etablerte høsten 2022 et tverrfaglig team, såkalt Bærekraftsteamet. Teamet har som hovedformål å arbeide med sertifiseringer og miljømedlemskap, formidle bevaring av truede dyrearter, øke andel kortreiste varer og tjenester og utføre tiltak for å redusere miljøskadelig forbruk og generelt matsvinn. Sist, men ikke minst, har teamet som mål å øke kunnskap og engasjement for vår bærekraftsarbeid i Dyreparken.

Bærekraftsteamet har deltatt på flere webinar, workshops og møter internt og eksternt for å øke kompetanse innen primært aktsomhetsvurderinger. Teamet består av fagpersoner fra ulike avdelinger som blant annet arbeider tett med både innkjøp og leverandører, og faller derfor naturlig at deres oppgaver er knyttet til aktsomhetsvurderingsarbeidet.

Bærekraftsteamets arbeidsoppgaver er å organisere og strukturere Dyreparkens bærekraftsarbeid, i dette tilfellet forankring, utarbeidelse av styrende dokumenter og utføring av jevnlig aktsomhetsvurderinger. Vurderingsprosessen er fordelt mellom de ulike ansvarlige avdelingene og ansatte i og utenfor teamet, og er grunnet på fagkompetanse, innsikt og erfaringer hos den enkelte. Hver ansatt er ansvarlig for sitt felt. Innsamling av data foregår over flere plan og i ulike forum som via besøk hos leverandør, fabrikkbesøk, kontroll av agent, i møtesammenheng og generell dialog, omdømme i bransjen, medieomtaler, undersøkelser m.fl..

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

Dyreparken arbeider aktivt for å opprettholde god og jevnlig dialog med våre samarbeidspartnere. Dette gjelder også ved oppfølging av eventuelle utfordrende og negative faktorer knyttet til våre leverandører. Gode og langsiktige forretningsforbindelser oppleves som positivt i våre samarbeid.

Anerkjente og seriøse sertifiseringer er høyt prioritert i utvelgelsen av nye leverandører. Gjennom dialog med leverandøren kartlegger vi deres holdninger og systemer for å ivareta arbeidere, samt andre viktige aspekter fra vår Code of Conduct. Dersom leverandør ikke har disse viktige verdiene tilstrekkelig eller at deres holdning til endring ikke er til stede, vil vi søke andre leverandører. Ikke-sertifiserte leverandører kan benyttes, men skal oppfylle en rekke krav til minimumskriterier som er spesifisert i vår Code of Conduct.

Ved eventuell usikkerhet om tiltak er iverksatt som avtalt, har vi ulike alternativer vi kan benytte; besøke leverandør/fabrikkbesøk av oss eller agent samt utføre undersøkelser med ansatte i bedriften for å nevne noen.

Dyreparken opplever generelt at våre leverandører arbeider for og etterlever våre og deres bærekraftige verdier både med hensyn til miljø, samfunnsansvar og økonomi. Vi opplever også at slikt samarbeid motiverer og inspirerer alle parter til å ha fokus på nettopp disse viktige områdene og faktorene.

Alle leverandører er pliktet til å signere vår Code of Conduct.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheter skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere bedriftens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Alle Dyreparkens leverandører har signert vår Code of Conduct, retningslinjer for leverandører, som skal ivareta arbeidernes rettigheter.

Ved eventuell negativ utfordring eller skade skal gjeldende parter involveres og inviteres til dialog straks skaden er skjedd. Målet med dialog er å finne ut av årsaken til skaden og muligheter for å rette opp i dette. Dersom dialog ikke fremmer positiv endringsvilje hos leverandør, kan andre tiltak som fabrikkbesøk/besøk hos leverandør være et alternativ. Besøket kan være utført av Dyreparkens ansatte eller av agent avhengig av omfang, omstendigheter og geografiske faktorer.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Dyreparken kommuniserer i ulike arena, forum og kanaler vårt arbeid innen aktsomhetsvurderinger som også omfatter kartlegging og håndtering av negativ påvirkning og/eller skade; i møte med våre leverandører og samarbeidspartnere, foredrag og intern opplæring for å nevne noen. Vi har som mål å relansere våre nettsider for bærekraft, og her vil også arbeidet med aktsomhetsvurderinger kommuniseres i sin helhet.

Dyreparken har også en PR-strategi som omhandler transparens. Vi arbeider for å ivareta vår åpne og ærlige kommunikasjon både med gjester, leverandører, samarbeidspartnere og media. Høsten 2020 signerte vi Grønnvaskingsplakaten. Denne plakaten er en veileder og rettesnor for virksomheter som vil unngå grønnvasking, misledende markedsføring, og bidra positivt til at det grønne skiftet skjer raskere. Plakaten er inspirert av bloggernes «Sunn fornuft» og pressens «Vær varsom» plakater. Bak plakaten står Skift Næringslivets klimaledere, Miljøstiftelsen Zero, WWF Verdens naturfond, Framtiden i våre hender og Forbrukertilsynet.

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Informasjon om Åpenhetsloven, dens formål og Dyreparkens arbeid knyttet til aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeden finnes på vår nettside; <https://www.dyreparken.no/destinasjondyreparken/>. Her er det også oppgitt en mailadresse som kan benyttes ved henvende av informasjonskrav.

Alle informasjonskrav som sendes til oss via e-post vil bli besvart innen rimelig tid og senest tre uker etter at kravet er mottatt (mfr. Åpenhetsloven §7). Alle svar vil besvares skriftlig, dekkende og forståelig for mottaker. Dyreparken kan unntaksvis forlenge fristen med inntil to måneder etter at kravet er mottatt, dersom mengde eller type informasjon som etterspørres gjør det uforholdsmessig byrdefullt å besvare innen tre uker. I slike tilfeller vil Dyreparken orientere informasjonssøker om at vi ikke vil kunne gi svar innen tre uker, om årsaken til dette og når personen kan forvente svar.

Et informasjonskrav kan også avslås dersom det ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å identifisere hva kravet gjelder. Kravet må være formulert slik at det er mulig å forstå hvilke forhold det spørres om.

Skulle Dyreparken motta slike krav i andre kanaler enn våre nettsider, vil personen bli oppfordret til å sende henvendelse via e-post oppgitt på siden vår.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker eller samfunn, håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, samfunn og miljø

Dyreparken har utarbeidet Code of Conduct overfor våre leverandører. Alle våre leverandører har signert denne. Utover dette har vi også en egen retningslinje for bærekraft, Policy for bærekraftig forretningspraksis.

Vi også utarbeidet en rutine for hvordan vi skal håndtere eventuelle negative konsekvenser for mennesker, samfunn og miljø. Denne beskriver rutiner som skal følges dersom det oppstår negative konsekvenser, både de vi selv har forårsaket, de vi har bidratt til eller i saker hvor vi forbindes med leverandører.

Dyreparken skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis. Det vil si: gjøre egne risikokartlegginger av negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, og stanse, forebygge og redusere slik påvirkning. Tiltakene overvåkes og vurderes effekten av, og kommuniseres til de berørte. Der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning på mennesker, samfunn eller miljø skal vi stanse denne aktiviteten, og vi vil søke å gjenopprette skaden. Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden er leverandøren også ansvarlig for gjenoppretting.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Dyreparken har ingen konkrete negative hendelser i rapporteringsåret.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva selskapet gjør for å sikre at påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til effektive mekanismer for gjenoppretting, når det er aktuelt

Dyreparken har utarbeidet egen policy for bærekraftig forretningspraksis overfor våre leverandører i tillegg til vår Coc, Code of conduct. Begge dokumentene er tilgjengelige for allmenheten, og kan leses på vår nettside dyreparken.no/destinasjondyreparken.

Alle våre leverandører er pliktet til å signere vår Code of conduct og til å innrette seg etter vår policy for bærekraftig forretningspraksis. Vi forventer at våre leverandører og samarbeidspartnere arbeider målrettet og systematisk for etterlevelse av våre retningslinjer for leverandører, herunder prinsipper for bærekraftig forretningspraksis, som dekker grunnleggende krav til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, antikorrupsjon, dyrevelferd og miljø. Vår Code of conduct stiller også krav til at leverandør tilbyr arbeiderne en representant i tilfeller hvor kollektiv organisering ikke er mulig.

Dersom Dyreparken blir gjort kjent med at vår virksomhet har bidratt til uopprettelig skade på mennesker, samfunn eller miljø er målet vårt å bidra til gjenoppretting gjennom ulike metoder. Er skaden uopprettelig kan vi bidra med økonomisk hjelp, f.eks med fremskynding eller utsettelse av ordre, forhåndsbetaling av ordre, lån eller annen juridisk eller økonomisk bistand. Vår respons vil naturlig avhenge av alvorlighetsgraden, men der det er mulig ønsker Dyreparken å være en aktiv bidragsyter.

Vi har opprettet en mailadresse hvor arbeidere og berørte kan melde inn bekymringer eller mangler på arbeidsplassen. Våre leverandører vil motta et eget dokument som informerer om denne kontaktkanalen for negative påvirkninger slik at berørte kan få håndtert klagen av Dyreparken. Dette dokumentet vil bli tilsendt våre leverandører innen utgangen av juni 2023.

Kontaktinformasjon:

Dyreparken; Dyreparken Utvikling AS, Kristiansand Dyrepark AS og Dyreparken Overnatting AS.

Christine Berhus, kommunikasjonsrådgiver

christine@dyreparken.no